GAZETA KRAKOWSKA

No. 30.

W Srodę Dnia 13 Kwietnia 1808.

Z Wiednia d. 6. Kwietnia.

J. C. K. Apostolska Mość raczył nadwornego Sekretarza, Jozefa Barona Hormayr, na dowod nayłaskawszego swoiego ukontentowania z iego znakomitych zasług i biegłości w dzieiach oyczystych i dyplomatyce, mianować nayłaskawiey dyrektorem nadwornego, stanu i domowego archiwum, z zatrzymaniem dotychczasowego urzędu w tayney i nadworney kancellaryi spraw zagranicznych.

C. K. gubernium niższey Austryi nadało tuteyszemu fabrykantowi iedwabnych materyi, Jozefowi Moser, przez wzgląd na iego znaczną i dobrze urządzoną fabrykę, przywiley z wszystkiemi przywiązanemi do niego prawami.

Z Prezburga d. 5. Kwietnia.

J. Królewiczowska Mość, Arcy Xżę Karol, Prymas Węgierski i administrator biskupstwa Granerskiego, poiechał d. 28 p. m. z Budy do Wiednia, skąd w przyszłym tygodniu ma do Prezburga powrocić.

Członki Król. sądu w Budzie złożyły d. 27 Marca swoie życzenia Arcy Xciu Jmci Palatynowi z powodu otrzymaney godności Feldmarszałka, rownie iak nowemu Prymasowi Arcy Xciu Jmci Karolowi.

J. C. K. Apostolska Mość rozkazał nayłaskawiey, aby dla wygody handlu i wewnętrznego przemysłu, zaprowadzony był deliżans z Budy aż do Koszyc i co 14 dni tam odchodził i nazad powracał.

Z Peterzburga d. 9. Marca.

Rząd nic ieszcze nieoznaymił o działaniach woyska w Szwedzkiey Finlandyi. Wiemy iednak, że oprocz Lowisa, opanowało także Borgo i Helsingfors.

Szwedzki ambassador, Baron Stedingk, ieszcze tu bawi. Oczekuie na przybycie Szwedzkiey fregaty, która zabierze go z Lipawy, dokąd się na ow czas uda, do Szwecyi.

Minister woienny Hrabia Araktszeiew poiechał do Finlandyi, a minister morski, Admirał Czyczakow, do Rewla, Rygi i innych Rossyyskich portow na morzu Baltyckim.

Osadowe towary drożeią tu co raz bardziey. Pud kawy (40 funtow) kosztuie iuż 62 rubli.

Prywatny list z Helsing d. 19 Lutego. Dziś mam tylko ieszcze donieść o opanowa-

niu Helsingfors, skąd udaiemy się przez Helsing, o pół mile niżey tego miasta leżącego, do Tawasthus, gdzie reszty widzianych dotąd od nas woysk Szwedzkich uciekły, dla ponowienia stoczonych pod Orimattila i Mörskom potyczek.

Przy Helsingfors chciał nieprzyiaciel się oprzeć, ale dziś z stratą wyparty został, i pozostała reszta woysk iego uciekła do Sweaborg. Przy Orimattila i Mörskom zaszły d 17 b. m. znaczne potyczki, i woyska nasze miały większą sposobność do okazania wytrwałości w odwadze, i do przełamania przeszkod, które nam przykre zimno i głęboki śnieg czyniły. Jeden pułkownik, ieden majór, 3 officerow, 2 działa i 200 żołnierzy były owocami tego zwycięztwa. Do stanowiącey bitwy przyyśdź ieszcze nie mogło, gdyż wązkie drogi, które sobie przez granitowe skały i zasypane śniegiem iezioгa kopać musiemy, zaledwo pozwolaią kolumnom 4 ludzi na przedzie stąwiać. Przy tych trudnościach męztwo woysk naszych, a osobliwie strzelcow iest prawdziwie do podziwienia, gdyż brną w śniegu niezważaiąc na niebezpieczeństwa zatopienia się bez nadziei ratunku, drapią się na granitowe skały, przedzieraią przez niepraktykowane lasy, i nay trudnieyszemi manowcami nieprzyiaciela odcinaią, z zasiekow wypędzaią i tym sposobem iego artyleryą przeciw nam nie użyteczną czynią.

Postępuiąc dąley znayduiemy kray rownieyszy, i ieżeli nieprzyiaciel dostoi przyyidzie zatem do stanowiącey bitwy przy Tawasthus. Na ow czas nie pozostanie nam do wzięcia iak tylko ieszcze Sweaborg z ogromnemi swoiemi w skale wykutemi fortyfikacyami, i tu los Finlandyi Szwedzkiey będzie rozstrzygniony, gdyż postępuiąc tak szybko iak dotąd, nie będzie miał nieprzyiaciel czasu urządzić pospolitego ruszenia, które przez wydane rozporządzenia zwołał.

W Helsingfors zabraliśmy oprocz znacznych magazynow w zbożu i furażow, wiele ammunicyi, 25 dział, z których 5 było naładowanych, ale przed wystrzeleniem dostały się w nasze ręce, i 230 jeńcow.

Z Madrytu d. 8. Marca.

Król Jmć Pruski kazał przez sprawuiącego tu iego interessa udzielić dworowi naszemu oświadczenie, które pod d. 1 Grudnia r. p. wydał w Memlu przeciw Anglii.

Listy z Kadyxu pod d. 24 Grudnia donoszą, iż do tuteyszego portu zawiiaią ciągle Amerykańskie okręty z towarami.

Z Paryża d. 22. Marca.

Podroż naszego Monarchy nie podlega więcey wątpliwości. Większa część iego orszaku udała się przodem do Bordeaux, gdzie J. C. K. Mość iest oczekiwany. Znaczna część gwardyi udała się tamże w różnych oddziałach. Mniemaią tu powszechnie, iż minister spraw zagranicznych, Xżę Neufszatelski i wielu obecnych tu marszałkow towarzyszyć J. C. K. Mci w podroży będą. Bawiący tu pod czas zimy liczni cudzoziemcy opuszczaią ieden po drugim naszą stolicę. Nayiaśnieysza Cesarzowa Jmć wybiera się także w podroż, i zapewniaią, iż część wiosny, to iest w czasie niebytności Cesarza, przepędzi na wsi i w kąpielach. Patrzemy spokoynie na woynę na północy i południu, polegaiąc zupełnie na mądrości Napoleona. Brzegi nasze zacząwszy od Skaldy aż do Bajony, od Rodanu aż do Wenecyi znayduią się w tak dobrym stanie obrony, iż nieprzyiaciele nasi wcale nam szkodzić nie mogą.

Monitor ogłosił pod artykułem z Kopenhagi d. 9 Marca co następuie:

"Rossyyskie woysko weszło d. 22 Lutego do Finlandyi i poraziło wszystkie posterunki. D. 5 Marca nadeszła do Sztokolmu wiadomość, iż Rossyanie idą do Abo, iże tylko 8 dni drogi byli ſtamtąd oddalonemi. Na tę wiadomość zapomniał się Król Szwedzki do tego ſtopnia, iż kazał Rossyyskiego miniſtra, P. Alopeus, aresztować, tudzież wszyſtkie papiery należące do iego poselſtwa zapieczętować. Takowe zgwałcenie prawa narodow, które dziś ieszcze tylko zwykło u barbarzyńskich narodow, wszyſtkie umysły oburzyło. Na coż żali się Król Szwedzki? że mu Rossya woynę wydała, lecz przed 6 mieſiącami oświadczyła mu Rossya, iż zasady neutralności północney zgwałcone zostały, i że nie ścierpi iego przymierza z Angliią; woyna ieſt zatem naturalnym tego wypadkiem. — Z drugiey ſtrony wchodzi Francuzkie woysko do Zelandyi, i poczynione są wszyſtkie przygotowania do wysłania tego sprzymierzyńca Anglii, dla panowania w Ameryce. Król Angielski cieszyć się zapewne będzie w nowym parlamencie, iak nie dawno uczynił, że swoiemu sprzymierzyńcowi nadał nowy ſtopień potęgi. Zapewniaią, że Angliia chce dać Królowi Szwedzkiemu wyspę S. Tomasza. Tak więc waleczny narod Szwedzki, który widzi handel swoy zniszczony, będzie przez wewnętrzną woynę rozszarpany.,,

Monitor zawiera teraz w sobie dawno oczekiwany wyrok względem ogólnego urządzenia Cesarskiey szkoły główney, którey powierzona ieſt wyłącznie publiczna inſtrukcya w całem państwie, tak, iż nikt, kto nie ieſt członkiem Cesarskiey szkoły główney, nie może trudnić się publiczną edukacyą. Szkoła ta składać się będzie z tyla akademiy, ile w państwie znayduie się appelacyynych sądow. Znaydować się w niey będzie 5 oddziałow: teologiczny, prawny, medyczny, matematyczny i wyzwolonych nauk. W każdym oddziale będą trzy ſtopnie, bakalarzow, licentow i doktorow. Wszyſtkie szkoły zależące od szkoły główney mieć będą za zasadę nauki: przepisy katolickiey religii, wierność Cesarzowi i Cesarskiey monarchii, iako zakład szczęśliwości ludu, tudzież Napoleońskiey dynaſtyi, iako utrzymuiącey iedność w Francyi i wolność myśli. Cesarska szkoła główna będzie przez W. miſtrza rządzona, którego Cesarz mianuie i kiedy zechce oddala. Po W. miſtrzu naſtępuią kanclerz, podskarbi i rada z 30 członkow złożona. Ubiorem wszyſtkich członkow szkoły będzie czarna suknia z wyszytą niebieskim iedwabiem palmą. Dochodu mieć będzie 400,000 frankow, które iako własność publiczney inſtrukcyi zapisane będą w wielkiey Xięgdze. Kanclerz i podskarbi mieć będą roczney płacy po 15,000, a sekretarz rady 10,000 frankow. Wyrok ten wydany ieſt pod d. 17 Marca. Pod tymże dniem P. Fontanes, prezydent ciała prawodawczego, mianowany został W. miſtrzem, Biskup Villaret de Casal kanclerzem, a P. Delambre podskarbim szkoły główney.

Mowią, iż utworzona została osobna armiia w Hiszpanii, którey naczelnym dowodzcą mianowany ieſt Xżę Neufszatelski. Xżę ten nie opuścił w prawdzie ieszcze Paryża, ale kilku iego adjutantow miało już wyiechać. Rzeczona armiia składać się ma z 3 korpusow: Marszałka Moncey, jenerała Dupont i trzeciego, którego ieszcze dowodzca nie ieſt mianowany. Korpus Marszałka Moncey miał z Biskai do nowey Kaſtylii poſtąpić, a Jenerała Dupont ſtał ieszcze w dawney Kaſtylii, trzeci zaś w Katalonii. Z oſtatniem połączy-

to się wiele woysk Włoskich. Słychać, iż będzie ieszcze czwarty korpus utworzony, do którego przyłączyć się ma między innemi dywizya Jenerała Laroche od woyska w Portugalii będącego. Ostatnia ma dotąd oddzielne woysko pod Jenerałem Junot. Że wiele biega pogłosek względem przeznaczenia armii Hiszpańskiey, nie ma dziwoty, ale przywodzić ie byłoby niepotrzebną rzeczą, gdyż zasadzaią się tylko na domysłach. Listy z miast Hiszpańskich zachowuią od czasu odkrycia spisku przeciw Królowi, na którego czele znaydował się Następca tronu, zupełne milczenie względem politycznych zdarzeń. To tylko zdaie się nie podlegać żadney wątpliwości, że Gibraltar będzie w krótce ściśle oblężony.

W południowey Francyi wymarzły oliwne drzewa.

Wyrok Cesarski ogłoszony w Monitorze względem żydow, zawiera w sobie między innemi:

W każdym departamencie, gdzie znayduie się 2000 żydow, będzie iedna synagoga i konsystorz ustanowiony. Jeżeliby ich nie znaydowało się tyle w którym departamencie, tedy brakuiąca liczba ma bydź dobrana z poblizkich departamentow. Każda synagoga będzie zarządzana przez dwoch Notablow i iednego Rabina. Władza, do którey należy, wybierze 25 Notablów, a ci wybiorą resztę członkow konsystorza, których potwierdzenie od wyższey władzy należy. Nikt nie może bydź członkiem konsystorza, kto nie ma lat 30 skończonych, lub zbankrutował, lub bawi się lichwą. Każdy Izraelita, który chce osiąść w Francyi lub we Włoszech, zgłosi się w pierwszych 3 miesiącach do naybliższego konsystorza. Obowiązkiem konsystorzow iest między innemi zachęcać Izraelitow wszelkiemi sposobami do użytecznych prac i donosić władzom o tych, którzy nie maią sposobu do życia, tudzież podawać corocznie liczbę zdatnych do woyska żydow. W Paryżu znaydować się będzie środkowy konsystorz, który składa się z 3 rabinow i 2 innych Izraelitow. Naywyższego rabina obieraią 25 Notablow. Nowo obrany będzie przez środkowy konsystorz zatwierdzony. Nikt nie może bydź rabinem, kto nie iest urodzony w Francyi lub we Włoszech. Płaca rabinow w środkowym konsystorzu iest 6000, a po departamentach 3000 fr.

Dziennik Argus umieścił następuiący artykuł:

"Nadeszły niedawno z Londynu prywatne doniesienia zapewnaią, iż pomiędzy mieszkańcami Londynu panuie wielka trwoga. Ministrowie przez odrzucenie pośrednictwa Rossyi i Austryi nadali teraźnieyszey woynie rownie nową, iak niebezpieczną cechę, która zastanowia wszystkie umysły. Anglia nie mogąc pokonać Francyi za pomocą wielu narodow, musi teraz bronić się przeciw Francyi wspartey od wszystkich narodow. Przełożyła na szalę nieprzyiaciela wszystkie sposoby, które do pokonania go miała. Zmiana ta losu iest w dzieiach bez przykładu. Anglia posiada ieszcze na północy iednego sprzymierzyńca; lecz trudno wierzyć, aby go lepiey bronić chciała, niżeli innych broniła. Gdyby zaś w rzeczy samey postanowili ministrowie wysłać woysko Angielskie do Szwecyi, tedy Anglicy musieliby uważać iako nieszczęście, ieżeliby Szwecya podbitą nie została lub nie zrobiła prędko pokoiu z nieprzyiaciołmi, przewyższaiącemi ią w liczbie, odwadze, karności i doświadczeniem w boiu. Z drugiey strony nieukontentowanie Szwedow będzie rownie dla Anglikow szkodliwe, iak miecz

nieprzyiaciol. Jakże bardzo musi się lud Angielski smucić i gniewać, gdy zwróci uwagę na przeszłe czasy, i postrzeże, że od 10 lat nie iedną pomyślną porę do zawarcia pokoiu odrzucono, i że każda nowa kampaniia pomnożyła tylko nieszczęścia poprzedzaiących? Każdy widzi, iż Anglia żałować powinna każdego upłynionego roku, że rząd nie zezwolił na pokoy, który mu Francya tyle razy ofiarowała.,,

Dotychczasowy nasz poseł w Hollandyi, Jenerał Dupont-Chaumont, powrócił do Paryża.

Posążnik Canowa w Rzymie, któremu na zrobienie kolosalnego posągu Napoleona Wielkiego 100,000 talarów wyznaczono, zapisał Niemieckich rzemieślników, którzy pod dozorem Professora Zaunera nad posągiem Józefa II. pracowali.

W ostatnią niedzielę Królowa Hollenderska dała w pałacu swoim wielką ucztę, którą Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość obecnością swoią zaszczycić raczyli.

Właśnie z rozpoczęciem wiosny nastąpiło tu bardzo łagodne powietrze.

Na teatrze Cesarzowey dana w krotce będzie nowa sztuka pod tytułem: *Ordre & desordre.*

Czynne Francuzkie woysko składa się teraz z gwardyi Cesarskiey, 90 regimentów liniiowych i 27 regimentow lekkiey piechoty, z 78 regimentow jazdy, to iest 12 kirysserow, 30 dragonii, 24 strzelcow, 10 huzarow, z 8 regimentow artyleryi, stow pieszych, 6 konnych, 16 kompaniy rzemieślników, 2 batalionow pontonierow, 22 batalionow artyleryi wozowcow, 4 kompaniie zbroiowcow, 107 kompaniy kanonierow nadbrzeżnych, 28 kompaniy kanonierow mieyscowych; nakoniec z Cesarskiey żandarmeryi, która wynosi teraz 17,445 ludzi, pomiędzy któremi 693 officerow.

Z Waladolidy d. 29. Lutego.

Pietnaście koni, które Cesarz Francuzow posłał w podarunku Królowi Hiszpańskiemu, przeszły tędy d. 27 do Madrytu.

Od 3 miesięcy, a nawet teraz, chociaż iuż Marzec nadchodzi, bardzo ieszcze w Hiszpanii wielkie panuie zimno, które tem iest nieprzyiemnieysze, że nie mamy kominow, przy których ogrzacby się można.

Z Amsterdamu d. 26. Marca.

Dziś otworzona tu została w rożnych kantorach pożyczka 500,000 zł. hol. z zlecenia J. K. Mci na uzbroienie pewney liczby statkow i korsarskich okrętów na krążenie po morzu. Pożyczka ta ma bydź do 4 Kwietnia ukończona.

D. 5 Kwietnia będą tu na rachunek kompanii wschodnich Indyy 400,000 funtow gozdzikow, 15,000 funtow muszkatołowych gałek, &c. sprzedane.

Przez otworzoną składkę d. 23 b. m. dla tuteyszych ubogich studentow zebrano 9725 zł. hol.

Z Neapolu d. 11. Marca.

Wyrok Królewski pod d. 8 b. m. zawiera w sobie:

" Józef Napoleon, Król Neapolu i Sycylii, &c. Chcąc wynadgrodzić uczynione kraiowi usługi, nad którym powierzyła nam Opatrzność panowanie, postanowiliśmy ustanowić order, do którego przypuszczonemi bydź maią ci wszyscy, którzy przyłożyli się wraz z nami do odrodzenia oyczyzny. Ustanawiamy więc order obu Sycylii. Order ten składać się ma z 650 kawalerow, pomiędzy któremi znaydować się będzie 150 komanderow i 50 dignitarzow. Przysięga kawalerow ma bydź następuiąca: " Poprzysięgam życie mo-

le poświęcić na obronę i sławę korony i kraiu. „ Ozdoba orderu składa się z pięciogranistey złotey gwiazdy, czerwono malowaney, u wierzchu z złotym orłem, i na niebieskiey wstędze noszona będzie. Napis na iedney stronie: *Odnowiona oyczyzna*, a na drugiey: *Józef Napoleon Król obu Sycyliy ustanowił.* Wstęgę nosić będą kawalerowie na lewym boku, a komandorowie na szyi. Godność W. mistrza zostaie dziedziczną przy koronie. Order ten ma W. kanclerza i W. podskarbiego, którzy z pomiędzy dignitarzów będą wybranemi. Uposażony iest dobrami, które 100,000 dukatow rocznego dochodu czynić będą. Każdy kawaler mieć będzie roczney pensyi 50 dukatow. Część tych dóbr ma bydź na 8 części podzielona, z których każda 3000 dukatow rocznego dochodu czynić ma i znaydować się w 8 departamentach. Dobra te oddane będą 8 dignitarzom, którzy w głownym mieście departamentu mieszkać i dozor mieć będą nad postępowaniem kawalerow w swoim okręgu. „

Na dzień 30 Marca, w którym dniu Król nasz wstąpił na tron czynią tu wielkie przygotowania. Na teatrze S. Karola grana bydź ma wielka opera, napisana przez sławnego Monti, hystoriografa królestwa Neapolitańskiego, z dorobioną muzyką przez Paesillo. Margrabia de Gallo, minister spraw zagranicznych, da poprzedniczego wieczora bal wspaniały. Domyślaią się, że J. K. Mość mianować będzie w tym dniu kawalerow nowego orderu.

Mowią, iż iedna z corek Marszałka Jourdana, rządcy Neapolu, poydzie za P. Ferri-Pisani, gabinetowego sekretarza Królewskiego.

Z Lizbony d. 6. Marca.

Jenerał Junot wyznaczył kommissyą z 5 członkow złożoną pod prezydencyą P. Ferreira względem nadchodzących przełożeń z powodu rozpisaney kontrybucyi woienney.

Przez wyrok pod d. 21 Lutego mianował naczelny jenerał P. Loye jeneralnym administratorem dobr koronnych i tych osob, które z domem Bragańckim do Brazylii odiechały.

Noszenie oręża iest w całem królestwie zakazane. Ktokolwiek byłby z orężem natrafiony, będzie iak o włóczęga uważany i pod sąd woyskowey kommissyi oddany.

W stolicy tuteyszey pannie naywiększa spokoyność i naylepsze porozumienie między mieszkańcami i woyskiem Francuzkim.

Mieszkańcy Lizbony (wyraża dziennik państwa) są dobrzy ludzie, gościnni i dosyć czynni. Przy oszczędnym życiu każda klassa zbiera ile może na wiek podeszły. Co do stroiow oboiey płci, widać, iż na nie nie żałuią. Nie rzadko widzieć można rybaczkę z złotemi łańcużkami na szyi i na rękach. Perukarze osobliwiey też zbytkuią. We święta widzieć ich można przy szpadzie, z dwiema zegarkami, z takiemiż łańcużkami, &c. Galicyanie są tu naypracowitsi ludzie i naylepszemi służącemi. Młode służące są prawie zamknięte; w domu obcuią tylko z kobietami, i gdy doydą 35 lat wolno im się publicznie pokazywać.

Portugalscy kupcy grzecznie bardzo przyymuią naszych officerow; lecz sposob ich życia osobliwiey iest urządzony. O godzinie 8 idą na mszą, o 11 na giełdę, iedzą o godzinie 1, a do 4 spoczywaią. Wieczerzą iadaią o 8. Bankructwa są tu rzadkie, a wierzyciele unikaią iak naybardziey adwokatow, którzy tu są łakomszemi, niżeli gdzie indziey.

Z Nyborga d. 27. Marca.

Waleczny Kapitan Jessen liniiowego o-

krętu Xżę Chryftyan Fryd ryk odebrał rozkaz odpędzic Angielską freg tę i bryg, które się na Bełcie pokazały. Stał w Helsingerze. Dla lodu nie mogł do nas przepłynąć, udał się zatem przez Kattegat. Przy Samsoe natrafił na dwa Angielskie liniiowe okręty i 1 fregattę. Rozpoczął z niemi bitwę; lecz nie zadługo przybyły ieszcze inne okręty Anglikom na pomoc. Jessen bronił się kilka godzin przeciw przemagaiącey sile, poki iego okręt zupełnie postrzelany nie został. Zaden Anglik nie poważył się stąpic na okręt, gdyż wiedział, iż z walecznemi naszemi woiownikami musiałby na tamten świat powędrować. Z tey Anglikow boiaźni korzystał Jessen, w pakował okręt na piasek, uratował swoich ludzi i zapalił okręt nim Angliey mogli go opanować. Okręt ten bronił się więc z honorem, ile tylko w ludzkiey było mocy, nakoniec nie od nieprzyiaciela, ale od nas zniszczony został.

Lod przy Nyborgu tak iest gruby, iż żadnym sposobem nie może tamtędy okręt przepłynąć.

Xżę Jmć Pontecorvo założył głowną swoią kwaterę w Odensee.

Z Augszburga d. 19. *Marca.*

Wczoray przybył tu Królewsko Wirtemberski W. Koniuszy, Hrabia Görlitz, z Stuttgardu. W orszaku iego znayduie się ieden szambelan, 2 kamerjunkrow, 2 sekretarzow, ieden kancelaryi radca, ieden foryś, 4 dworskich lokaiow, 2 służących i 2 goncow. Jedzie on do Monachium prosić Królewney Karoliny o rękę dla Królewicza Następcy Wirtemberskiego tronu.

Z Frankfortu d. 24. *Marca.*

Batalion Polskiey piechoty, który tu wczoray przybył udał się w dalszą drogę do Moguncyi.

Dowiaduiemy się z Aurich, iż d. 11 b. m. wschodnia Fryzya, Xięstwa Jewer, Knipbausen, i Varel obięte zostały w posiadłość na rzecz Króla Jmć Hollenderskiego przez kommissarzow van Hoff, Bangeman-Heygens i van der Capellen.

Imperatorsko-Rossyyski kolegialny Radca, P. Bethmann, iest iako jeneralny konsul przy lidze Reńskiey upoważniony i od ligi uznany.

Podług listow z Karlsruhe Xżę Następca Badeński nie poiedzie tey wiosny, iak słychać było, do Paryża. Mieszka ciągle w Manheimie z małżonką swoią Xżniczką Stefaniią. W. Xżę z familiią i Xżę Fryderyk bawią w Karlsruhe. Xżę Ludwik zabawi ieszcze czas iaki w Saalmansweiler; złożył on, iak wiadomo, wszystkie urzędy woyskowe, a mianowicie naczelnego wodza woysk Badeńskich. P. Genssau iest teraz naczelnikiem woysk rzeczonych. W całem Badeńskim kraiu zaprowadzony iest nowy sposób rekrutowania. Wielu znakomitych cudzoziemcow przeieżdza przez Badeńskie kraie, powracaiących z Paryża.

Wielu Szwaycarskich kupcow i fabrykantow, którzy albo nigdy na tuteyszym jarmarku nie bywali, albo dla okoliczności bywać zaprzestali, pozamawiali iuż sklepy na nadchodzący wielkanocny jarmark, który spodziewany, że będzie bardzo dobry.

Z Kiel d. 12. *Marca.*

Szwedzka podbrzeżna flotta składa się z około 250, a Rossyyska z 400 statkow. Wiedziec potrzeba, iż Finlandzka i Bottnicka odnoga napełnione są tysiącznemi kępami czyli skałami, które częścią z pod wody wyglądaią, częścią są okryte; w wodach tych nie może zatem działać wielka flotta, tylko wiosłowe statki, które po kilka dział noszą. Gdy

podbrzeżne floty spodkaią się z sobą, bywa straszna rzeź, iak naprzykład była w roku 1779 przy Schwengsund, podczas którey lud poiedyńczych statków walczył z naywiększą zaiadłością ieden przeciw drugiemu nietylko, karabinami i pałaszami· ale nawet pikami.

Z Kopenhagi d. 26. *Marca.*

We środę zaszła potyczka na Samsoe-Bełcie między naszem liniiowym okrętem Xżę Chrystyan Fryderyk, Kapitana Jessen i eskadrą Angieską. Wszystko co dotąd wiemy o wypadku tey potyczki, lubo nas smutkiem napełnia, czyni iednak honor narodowi i banderze. Kapitan Jessen walczył sam 4 do 5 godzin przeciw 2 liniiowym okrętom Angielskim i 3 fregatom, i wpadł nakoniec z 2 nieprzyiacielskiemi okrętami na piasek, gdzie podług iednych iego okręt wzięty został, podług drugich wysadził go na powietrze. Dodaią, że sam nawet bohatyr poległ, iednak wiedziec ieszcze tego niemożna.

Podług doniesienia z Korsoer pod d. 24 krążą ciągle nieprzyiacielskie okręty w Bełcie.

Weszłe do Nyborga Francuzkie woyska wyszły ztamtąd, a mieysce ich zastąpił batalion piechoty Hiszpańskiey.

Z urzędow Aalborg i Hiorring wyszło 380 do służby oyczyzny wypisanych maytkow, na mieysce swoiego przeznaczenia pod dozorem morskiego porucznika Fontenay.

D. 18. duchowieństwo tuteysze miało audyencyą u J. K. Mci, dla złożenia mu życzeń w imieniu duchowieństwa całego kraiu z powodu wstąpienia na tron. Na mowę biskupa odpowiedział J. K. Mość, iż spodziewa się, że duchowieństwo przykładać się będzie do utrzymania religii i nauki w kraiu, a na ow czas może bydź zapewnione o iego względach.

Kapitan gwardyi Szwedzkiey, nazwiskiem Meklenburg, którey w tuteyszey gościnni mieszkał, został onegday aresztowany i do zamku Friedrichshawen zaprowadzony.

W Szwecyi wszystko przybierać ma postać woienną, i nakazano pospolite ruszenie. Wiele woysk idzie do południowych prowincyy państwa. W Schonen zbiera się znaczna siła, i ma już tam bydź 20,000 zgromadzonego woyska. Mieszkańcy Finlandyi nie bardzo maią bydź do Szwecyi przywiązanemi, a Król nie ma mieć zamiaru zdobywać nazad Finlandyi. Mowią za pewną rzecz, iż rządca w Abo z rozkazu Króla spalił tam podbrzeżną flottę. Chciał także i magazyny tamteysze spalić; lecz lud tak daleze się oburzył, iż na mieszkanie iego uderzył.

Duński poseł przy dworze Sztokolmskim, Hrabia Moltke, przybył iuż do Helsingborga. Orszak iego pierwey ieszcze do Helsingeru przypłynął.

P. Kamerjunker Levetzau, znayduie się teraz iako jeneralny kommissarz przy Xięciu Pontecorvo w Odensee.

W tey chwili rozchodzi się pogłoska, że flotta Szwedzka w liczbie 17 żaglow wypłynęła z Karlskrony. Obawiaią się, aby nie przerwała naszey przeprawy z Heiligenhawen.

Z Florencyi d. 8 *Marca.*

Bywsze krolestwo Etruryi podzielone zostało na 3 departamenta, które otrzymały nazwiska Florenckiego, Seny, i Livornu. Prefektem pierwszego iest P. Reuilly, drugiego P. Gendolfi, a trzeciego P. Capelli, oba Piemontczykowie.

Z Medyolanu d. 19 *Marca.*

List z Rzymu pod d. 9 t. m. donosi, iż Francuzka flota z 8000 lądowego woyska przybyła pod brzegi Sycylii.

DODATEK

DO № 30

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Srodę Dnia 13 Kwietnia 1808

Z Genui d. 16 Marca.

Dowiaduiemy się, iż Angielska fregatta rozbiła się przy Piombino. Francuzka szalupa przybyła od brzegu ludziom na pomoc i większą ich część wyratowała. Lepsze rzeczy wyniosione także z fregatty na ląd zostały, potem ią zapalono.

Od brzegow niższey Elby d. 16 Marca.

Słychac, iż anzyatyckie miasta Hamburg, Brema i Lubeka, dostawic maią pewną liczbę maytkow, to iest pierwsze 1000, a drugie dwa po 500, ponieważ woyna za wolność morza, tycze się także niepodległości miast anzeatyckich.

Z Peterzburga d. 16. Marca.

Tawasthus w Finlandyi zaięte iuż przez Rossyyskie woyska zostało, które co raz daley postępuią.

Minister morski, Admirał Czyczakow, powrocił tu z Lipawy, a Minister woienny, Hrabia Arakszeiew, z Finlandyi.

Mowią, iż sławny ieden dramatyczny pisarz umarł w swey wsi w Estonii.

Z Monachium d. 23. Marca.

J. K. Mość uznał za potrzebne z powodu nadchodzących wielu prozb o szlachectwo postanowić nowe opłaty czyli taxy od dyplomatow szlachectwa, i te zalecił kancelaryi, do którey należy wybierać.

Z Frankfortu d. 26. Marca.

Przechod woysk przez miasto tuteysze od nieiakiego czasu trwa ciągle. Polska legiia przeszła iuż do artyleryi. Składa się zaś z 8 batalionow piechoty, każdy po 800 głow, 2 regimenta ułanow, każdy po 2000 koni i parku artyleryi.

Nad Renem zgromadzaią się popisowi, którzy są przeznaczeni do napełnienia regimentow Francuzkich, stoiących w Polszcze, Prussach i Westfalii, i w krotce udadzą się przez Moguncyą i Frankfort do mieysc przeznaczonych.

Dla woysk Prymasowskich wystawione będą na tak zwanym Rybiempolu koszary. Wystawienie ich i urządzenie kosztowac będzie 150,000 zł. ryń.

Z Kassel d. 24. Marca.

Przez wyrok, pod d. 26 b. m. mianowanemi zostali Hrabia Meerfeld, pierwszy szambelan Króla, i Baron Malsburg radcami stanu.

Minister skarbowy napisał pod d. 22 b. m. list do prefekta Saali, ażeby zabrane w Halberstadtcie Angielskie towary kazał publicz-

nie spalić, gdyż to będzie naypewnieyszy sposób zapobieżenia ich wprowadzaniu.

Z Dorsten d. 23 Marca.

Zeszłey nocy przeiechał tędy panuiący Xiążę Ahremberg, iadąc z Paryża do woyska Francuzkiego do Danii.

Wczoray przybył tu znaczny transport pieniędzy, a dziś udał się w dalszą podróż do Francyi. W tych dniach przeszło niemniey tędy kilka transportow ammunicyi, a oczekiwana iest pewna liczba dział, które także do Francyi są prowadzone.

Z Wenecyi d. 12. Marca.

Pomimo krążenia Angielskiey eskadry w naszey odnodze, przybywaią tu codziennie barki z Illyri, Ankony i innych portow z oliwą, wełną, z suszonemi owocami i innemi artykułami. Barki te płyną pod samemi brzegami i za naymnieyszem podobieństwem niebezpieczeństwa uciekaią do nayblizszego portu.

Z Halle d. 24. Marca.

Nayiaśnieysi Królestwo Jchmość Westfalscy chcą, iak słychać, w krótce odbydź podróż przez swoie królestwo, i spodziewamy się, że także miasto nasze odwiedzą.

Od 14 dni była w naszem sąsiedztwie 3 wieykich pożarow.

Stoiący u nas załogą ułani Polscy wyszli do Francyi.

Z Hamburga d. 27. Marca.

Dziś odprawił Jenerał porucznik Gratien nad 3 Hollenderskiemi tu stoiącemi regimentami, iako też nad 100 maytkami, którzy przeznaczeni są na C. K. Francuzkie woienne okrety, rewiią. Oddział ten, który uda się pojutrze do Wesel, nosi mundur Francuzkiey marynarki, i składa się powiększey części z młodych ludzi.

CENA ZBOŻ

Na torgu w Krakowie d. 11 i 12 *Kwietn:* 1808.

Korzec Pszenicy - -	zł. pol. 52	do 58
— Zyta - - - - — —	52	— 56
— Jęczmienia - - - — —	41	— 48
— Owsa - - - - — —	22	— 28
— Gracku - - - - — —	72	— 76
— Kaszy iaglaney - - — —	92	— 100

W Wiedniu d. 28 Marca.

Meca wynoiząca pół korca naszego:

— Pszenicy - - -	zł. pol. 24	do 30
— Zyta - - - - — —	16	— 19
— Jęczmienia - - - — —	16	— 18
— Owsa - - - - — —	13	— 15.

DONIESIENIA.

W Krakowie w Xięgarni Grebelowskiey pod Nrm. 27 w ulicy Grodzkiey, znayduią się świeżo z pod prassy wyszłe następuiące dzieła:

1. Podróże Antenora po Grecyi i Azyi, z wiadomościami o Egipcie — Rękopism Grecki w Herkulanum znaleziony, tłómaczony na ięzyk Francuzki przez C. F. Lantier, z Francuzkiego na polski przełożony przez Józefa Grzelera, z kopersztychami Tomów 5 in 8vo — Kosztuie na drukowym papierze ryn. 10, na lepszym ryń. 12. — Wspomniony tu rękopism w gruzach Herkulanum, miasta przez siedmnaście wiekow w lawie Wezuwiusza pogrążonego, z wielu innemi greckiemi rękopismami i starożytnościami znaleziony, z naypilnieyszą pracą do tego stopnia przyprowadzony został, iż autor za pomocą biegłych w ięzyku Greckim i głębokich rzeczy wiadomość maiących przyiacioł, mógł go z wszelką dokładnością na ięzyk Francuzki przełożyć, co obszernie w wstępie przy 1szym Tomie umieszczonym widzieć można. — Dzieło to z 112 rozdziałow złożone, wiele niewinnych i przyiemnych romansow, rożnych anekdotow, pięknych maxym, wiadomości o obyczaiach i obrządkach starożytnych, tudzież naypraecyzeynieyszych po Grecyi i Azyi miast, ich okolic, i t. d. dzieiow (których tu treści dla obszerności dzieła w krótkości wyrazie niepodobna) w sobie umieszczaiące, czytaiącego coraz w większą ciekawość wprawi, i poświęcony na to moment nayprzyiemnie] mu osłodzi zdoła.

2. Rada dla przyiacioł Rolnictwa, mianowicie dla tych, którzy mokre i zimne posiadaią gliny. Też łatwieyszy sposob i doskonalszy chodowania ziemniakow i innych do o-

kopywania rodzaiow roślin, za pomocą narzędzi rolniczych. Dzieło z Niemieckiego na ięzyk Polski z niektóremi dodatkami przełożone przez Karola de Koerber P. S. Z. w Bilsku C. K. Szląsku. — Kosztuie kr. 45.

8. Organa Mózgu, komedya w 3 aktach oryginalnie w ięzyku Niemieckim przez Kotzebue napisana, a z tego na ięzyk Polski przełożona. — Kosztuie na drukowym papierze kr. 45. na lepszym ryf. 1.

Dla osadzenia wakniącego w Białey w Myślenickim Cyrkule syndyka mieysca z pensyą wypisuie się na nowo konkurs aż do ostatniego Kwietnia t. b. w którym terminie konkurrenci prośby swe popieraiącemi zaświadczeniami opatrzone do Myślenickiego urzędu cyrkularnego podawać maią. W Krakowie d. 20 Marca 1808.

Podaie się do wiadomości, iż kamienica na Floryańskiey ulicy stoiąca pod Nrem 506 iest do sprzedania; ktoby sobie życzył nabyć ma się zgłosić do właściciela teyże kamienicy mieszkaiącego pod Nr. 349 na ulicy Swiecka.

Na dniu 16 Maia t. r. odprawiać się będzie w urzędzie tuteyszym powtorna licytacya sprzedaży domow od Nrami 116 i 133 na Kazimierzu w żydowskiey ulicy leżących do konwentu Bożego Ciała należących. Pretium fisci iest domu Nr. 116 2200 ryń. Nr. 133 1353 ryń. Do tego kupna Żydzi i Chrześcianie przypuszczeni będą.
W Krakowie dnia 20 Marca 1808.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniey wzywaią tym Edyktem Panią Katarzynę Zapolską, którey mieysce mieszkania iest niewiadome: ażeby się w przeciągu lat 3ch i niedziel 18 do sukcessyi po ś. p. Antoninie z Spinkow Wieczorkowski siostrze iey rodzoney pozostałey, a na nią spadłey zgłosiła; inaczey bowiem dziedzictwo pozostałe w dozorze i zarządzeniu Sądu poty zostawać będzie, aż ona za zmarłą będzie mogła bydź ogłoszona. W Krakowie d. 27 Stycznia 1808.

Jozef de Nikorowicz.
Kunnamiller.
Scherauz.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Krak. Galicyi Zachod.
Jendrzejowicz.

Na dniu 27 Kwietnia t. r. odprawiać się będzie w urzędzie Cyrkularnym Krakowskim licytacya rożnych sprzętow kościelnych, iako to, ołtarzy, ornatow, &c. także kilku kielichow srebrnych. Duchowni lub świeccy chcący takowych rzeczy nabydź, na wspomniony termin i mieysce zapraszaią się. Żydzi od kupna są exkludowani.
W Krakowie dnia 20 Marca 1808.

Ponieważ dla niewiadomości stałego mieszkania Jmc Pana Antoniego Zebrowskiego jometry prowincyonalnego sądowego Galicyi Zachodniey, kommissye graniczne sądowe, częstokroć zwłokę cierpieć mogą: przeto niniejszem obwieszczeniem uwiadomia się WW. komornikow Forum Krakowskiego: iż rzeczony Pan Antoni Zebrowski jeometra mieszka ciągle w Krakowie na ulicy Stolarskiey pod Nrm 66. — Aby też WW. komornicy raczyli swe hypotescencya, czyli uwiadomienia sądowe wzmiankowanemu jeometrze, czyli to pocztą, czyli przez umyślnych przesyłać w mieysce wzwyż wymienione.
W Krakowie dnia 26 Marca 1808 roku.

Podaie się do publiczney wiadomości iż w mieście Michowie w Cyrkule Krakowskim leżącym, dom w rynku pod Nrm 6tym sytuowany, murowany, iest do sprzedania z sześcią wygodnemi pokoiami, miedzy którem i iest sala obszerna i ieden pokoy sklepiony, tudzież sklepem do kupiectwa zdatnym, i drugim mnieyszym do schowania, kuchnią, gorzelnią murowaną, staynią, chlewami i wozownią opatrzony. W tymże samym domie znayduie się

piwnic dużych murowanych sześć, lecz siodmy, w których wina naylepiey zakonserwowane bydź mogą, gdyż żadney wilgoci w nich nie ma. — Tenże dom i z piwnicami nayfundamentalniey na ankrach żelaznych iest wymurowany i zabezpieczony. —— Ktoby sobie życzył wspomnionego kupna, może się zgłosić do possessora do wsi Kamionki, o milę od tegoż miasta leżącey, a tam zupełnie o cenie i ugodzie dowiedzieć się może.

Dat. w Miechowie dnia 1go Marca 1808.

Z strony Jurysdykcyi Dominikalney Zwierzynieckiey, wszystkim i każdemu w szczególności komu o tem wiedzieć należy wiadomo się czyni: Iż na instancyą Wysokiego C. K. Sądu Szlacheckiego Krakowskiego ddto 30 Grudnia r. p. tuteyszemu Sądowi podaną, dom tu w Zwierzyńcu pod Nrm. konskrypcyinalnym 293 sytuowany, dotąd przez prawem przekonanego Pana Tomasza Przyborowskiego posiadany, na satysfakcyą summy 120 dukatow w złocie z prowizyami od dnia 7 Listopada 1799 po 5/100 przysądzonemi przez Jacka Litwińskiego wygraney, dnia 30 miesiąca Kwietnia r. b. w kancellaryi tuteyszey Jurysdykcyi przy klasztorze Zwierzynieckim sytuowaney o godzinie 9 ranney przez publiczną licytacyą sprzedany zostanie. Cena tego domu sądownie otaxowanego w kwocie 332 zł. ryn. 58 kr. ustanowiona. Kondycye zaś akt licytacyi obeymuiące są następuiące:

1) Chęć licytowania maiący 10tą częsć ceny iako Vadium potem w cenę maiące bydź przyięte, dla bezpieczeństwa aktu licytacyi złożyć ma.

2) Kredytor licytacyi tey publiczney przytomny za okazaniem swego długu hypoteki na tym domu zapisaney 10tey części szacunku ustanowionego odpowiadaiącey, od złożenia Vadij wolnym zostanie.

3) Kupuiący po skończonym, a potem approbowanym licytacyi akcie, summę wylicytowaną całą w przeciągu 14 dni, od tegoż aktu rachować się maiących, do depozytu sądowego teyże Jurysdykcyi złożyć tym pewniey powinien, gdyż inaczey wiedzieć ma, iż nowa licytacya na własne iego koszta wypisanaby została.

4) W przypadku, gdyby prawem przekonywaiący kupicielem został, a summa zalicytowana iego ewinkowaną pretensyą przeniosła, na ów czas względnie zbywaiącey kwoty do reguły w punkcie powyższym 3cim ustanowioney stosować się powinien.

5) Wszyscy zaś chęć kupienia maiący wiedzieć maią, iż obowiązek od przyszłego gospodarza odrabiania dwoch dni powab, a od mieszkańcow tegoż domu po iednym dniu powab rok rocznie, tudzież płacenia Dominio Zwierzynieckiemu czynszu ziemnego rocznego naprzod in recognitionem Dominij w kwocie 21 zł. pol. iest od dawna ustanowiony. Subsidij Charitativi zł. pol. 6 rocznie. Szynkow żadnych prowadzenie, ani browarem robienie nie iest wolne. Z resztą nowy nabywca stosować się ma do inwentarza półwsianom Zwierzynieckim służącego.

6) Po zakończonym licytacyi akcie i po dopełnionych w punkcie 3, 4 i 5 kondycyach, dekret dziedzictwa wspomnionego domu kupicielowi wydany będzie.

7) Wierzyciele zaś osobne hypoteki maiący napominaią się, aby nie czekaiąc osobnych przypozwań, na tym terminie pretensye swoie likwidowali, gdyż inaczey z działu ceny z sprzedarzy wynikłey, żaden więcey wzgląd na nich miany nie będzie.

Maszewski.

Z Jurysdykcyi Dominikalney Zwierzynieckiey dnia 26. Marca 1808 roku.

Rodowski.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniey wzywaią wszystkich tych, którzyby do Leonarda Macharzyńskiego, którego rezygnacya urzędu komorniczego przyięta została, z przyczyny urzędu tego dla tax lub innych iakich prywatnych pieniędzy do depozytu sądowego maiących bydź wniesionych pretensyą iaką mieli: ażeby się n C. K. Sądow tych w przeciągu roku iednego od dnia publikacyi Edyktu tego, tym pewniey zgłosili; inaczey bowiem kaucya iego normalna stosownie do dekretu nadwornego pod dniem 3cim Października 1807 roku wydanego wymazana zostanie. W Krakowie d. 17 Lutego 1808.

Jozef de Nikorowicz.

Scherautz.

Mąkolski.

Z Rady C. K. Sądu Szlacheckiego Krakowskiego Galicyi Zachod.

Jędrzejowicz.